

# CE ESTE EDUCAȚIA FINANCIARĂ... DE FAPT?

De ce bogații  
devin  
și mai bogați?



ROBERT T. KIYOSAKI

Autorul bestsellerului *Tată bogat, tată sărac*  
TOM WHEELWRIGHT • COLABORATOR

# CAPITOLUL 1

## Ce ar trebui să fac cu banii mei?

**Tatăl sărac:**

„Nu mă interesează banii.“

**Tatăl bogat:**

„Dacă pe tine nu te interesează banii tăi,  
pe alții îi interesează.“

Iată o întrebare care mi se pune frecvent: „Am 10 000 de dolari. Ce ar trebui să fac cu banii mei?“

Am pierdut evidența numărului de persoane, de peste tot, care mi-au pus această întrebare. Toată lumea caută pastila-minune, o soluție ușoară. Și, deși suma de bani poate varia – de la 1 000 de dolari la 2,5 milioane de dolari – sunt întotdeauna întrebat același lucru. *Ce ar trebui să fac cu banii mei?*

Răspunsul meu standard este:

„Te rog, nu da de știre lumii că «habar n-ai ce să faci cu banii». Dacă nu știi ce să faci cu banii tăi, sunt milioane de oameni care îți vor spune ce să faci cu ei. În multe cazuri, îți vor spune: «Dă-mi mie banii tăi».“

### Imaginea de detaliu

Ce faci cu banii tăi este  *imaginea de detaliu* – pasul final –, ultima piesă din *puzzle*-ul tău financiar.

Această carte este despre  *imaginea de ansamblu* – o încercare de a privi întregul *puzzle*. Apoi, poți decide care dintre piese sunt cele mai bune pentru tine.

După cum spunea adesea tatăl meu bogat:

„Există multe căi de acces către paradisul financiar.“

## **Clasa de mijloc și săracii... sărăcesc și mai tare**

Lumea imprimă bani. Banii noștri sunt toxici. Banii noștri sunt instabili, provocând instabilitate în economia mondială. Cu cât sunt mai toxici banii care sunt creați, cu atât este mai mare decalajul dintre bogați, săraci și clasa de mijloc.

Un alt motiv pentru care bogații devin din ce în ce mai bogați este pentru că săracii și clasa de mijloc se concentrează excesiv pe detalii. Cei mai mulți oameni au fost învățați *să muncească din greu, să-și plătească taxele, să economisească, să cumpere o casă, să-și achite datoriile și să investească la bursa de valori.*

Aceștia sunt pași de urmat pentru imaginea de detaliu. Sunt aceiași pași pe care cei mai mulți dintre părinți, profesori și experți financiari te sfătuiesc să-i urmezi.

## **Păreră lui Warren**

Warren Buffett, unul dintre cei mai bogați oameni din lume și, fără îndoială, unul dintre cei mai deștepți investitori are această părere despre consilierii financiari:

*„Wall Street este singurul loc unde oamenii vin la volanul unui Rolls Royce pentru a primi sfaturi de la cei care circulă cu metroul.“*

Tatăl bogat spunea despre asta: *„Motivul pentru care clasa de mijloc se zbate din punct de vedere financiar este pentru că urmează sfaturile agenților de vânzări, nu ale oamenilor bogați“.*

Un agent trebuie să vândă pentru a avea ce pune pe masă. Are nevoie de bani. Dacă nu vinde nimic, nu mănâncă nimic. De aceea, este o prostie să dai de știre lumii: *„Am 10 000 de dolari și sunt un idiot din punct de vedere financiar. Spune-mi ce să fac.“*

Warren Buffett a mai spus:

*„Nu întreba niciodată un vânzător de asigurări dacă mai ai nevoie de încă o poliță. Răspunsul va fi întotdeauna unul afirmativ.“*

Știe Buffett ce știe. Doar deține una dintre cele mai mari companii de asigurări auto din America, GEICO. Este un om foarte bogat care angajează agenți care să vândă pentru el.

Întreabă-i pe agenții de vânzări ce educație financiară au. Răspunsul onest în cazul multora dintre ei este „Nu prea multă“.

Întreabă-i cât de multe cărți despre bani au citit, iar răspunsul este probabil la fel: nu prea multe.

Atunci, întreabă-i dacă sunt bogați. Întreabă-i: dacă ar renunța acum la serviciu, ar mai avea ce să pună pe masă?

## **Omul vs. Maimuță**

Cu ani în urmă, am văzut la televizor un concurs între o maimuță și niște manageri de fonduri de investiții.

Maimuța a ales acțiunile aruncând cu săgețile într-un panou de darts, cu numele companiilor drept ținte.

Managerii de fonduri și-au folosit educația, instruirea și abilitățile intelectuale pentru a analiza valorile companiilor înainte de a alege.

Maimuța a câștigat.

## **Perdanți cu state mari de plată**

12 martie 2015, *CNN Money* a publicat un articol în care se spunea:

„Un procent incredibil de 86% dintre managerii activi de fonduri cu capitalizare mare nu au reușit să bată valorile de referință.“

Experți cu studii peste studii și venituri mari nu au putut să bată piața. Articolul continuă cu:

„Și nu, nu a fost o simplă întâmplare. Aproape 89% dintre acei manageri de fonduri nu au atins valorile de referință în ultimii cinci ani, iar 82% au făcut același lucru în ultimul deceniu, conform S&P\*.“

Cu alte cuvinte, dacă o maimuță ar fi ales pur și simplu indicele bursier S&P 500, ar fi bătut 90% din experți pe cinci ani și 80% dintre experți de-a lungul a zece ani. Lecția care poate fi învățată de aici este că, dacă

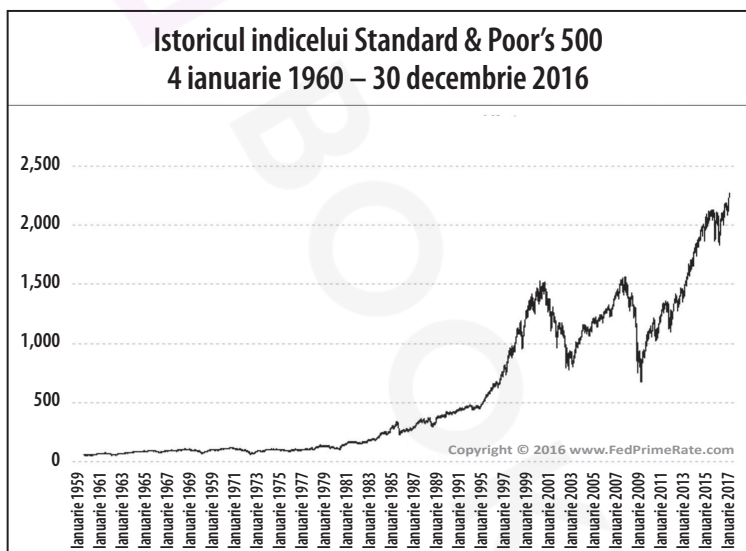
---

\* Standard & Poor's - Companie americană de rating, care realizează indicii bursieri S&P 100 și S&P 500. (*n. red.*)

maimuța poate bate experții cu state de plată mari... atunci și tu o poți face.

## Indicele S&P 500

Doar pentru că o maimuța poate să bată S&P 500, nu înseamnă că S&P câștigă bani. Maimuța și S&P pierd bani. După cum poți vedea în diagrama de mai jos, S&P a avut și suișuri și coborâșuri.



Sursa: FedPrimeRate.com | Istoricul indicelui S&P 500

Deci, de ce să investești pe termen lung? De ce să pierzi bani atunci când piețele se prăbușesc? Diversificarea nu te va ajuta să nu pierzi bani. S&P este un grup extrem de diversificat de 500 de acțiuni.

## Warren Buffett

Chiar și compania lui Warren Buffett, Berkshire Hathaway, nu a dus-o mult mai bine decât S&P 500 după ce au început prăbușirile din 2000.

## Berkshire Hathaway vs. S&P 500 (Declarații fiscale pe 5 ani)



Sursa: Business Insider

Mă întreb ce se va întâmpla când va avea loc următoarea prăbușire.

Î: *Vrei să spui că Warren Buffett nu a bătut S&P 500? Spui că și el a pierdut bani?*

R: Uită-te la diagramă!

Î: *Deci cine investește cu el?*

R: Oamenii care pun întrebarea: „Ce ar trebui să fac cu banii mei?”

Î: *Dar cum rămâne cu oamenii care pierd bani? Nu îți pare rău de ei?*

R: Absolut. De ce crezi că **predau, scriu cărți și creez jocuri financiare**? Am fost falimentar. Am pierdut bani, așa că știu cum te simți într-o astfel de situație. Mi se frânge inima să văd cum lumea se zbate din punct de vedere financiar.

Dacă o persoană ca Warren Buffett pierde bani, nu crezi că ar fi cazul să iei în considerare să investești în educația ta financiară înainte de a-ți lăsa banii pe mâna experților?

La urma urmei, dacă o maimuță îi poate bate pe experți, tu de ce nu ai putea s-o faci?



## CUPRINS

PREFAȚĂ	De ce crizele economice i-au îmbogățit și mai mult pe Robert și pe Kim .....	37
INTRODUCERE .....		42
Partea întâi	De ce bogații devin mai bogați.....	53
Capitolul 1	Ce ar trebui să fac cu banii mei? .....	57
Capitolul 2	Din ce motiv cei care pun bani deoparte sunt perdanți .....	62
Capitolul 3	De ce impozitele îi îmbogățesc și mai mult pe bogați... în mod legal.....	76
Capitolul 4	De ce greșelile îi îmbogățesc și mai mult pe bogați ...	93
Capitolul 5	De ce crizele îi îmbogățesc și mai mult pe bogați ....	106
Capitolul 6	De ce datoria îi îmbogățeste și mai mult pe bogați ...	121
Partea a doua	Ce nu este educația financiară .....	137
Capitolul 7	Ce nu este educația financiară .....	140
Capitolul 8	Ești analfabet din punct de vedere financiar? .....	153
Partea a treia	Ce este educația financiară reală?.....	173
Capitolul 9	De ce bogații joacă Monopoly .....	178
Capitolul 10	Venitul fantomă: venitul bogaților .....	189
Capitolul 11	Cadranul I: Maeștrii banilor .....	213
Capitolul 12	Ai un plan de rezervă? .....	230
Capitolul 13	Cum să eradicăm sărăcia: studenții îi învață pe studenți .....	244

Partea a patra	Economia plicticoasă .....	257
Capitolul 14	Cum poate un Porsche să te îmbogățească și mai mult .....	260
ÎNCHEIERE	.....	273
POSTFAȚĂ	.....	275
SECȚIUNI BONUS	.....	277